

BÖLÜM 1

AURIS (KULAK, İŞİTME VE DENGİ ORGANI)

Gökçe BAĞCI UZUN¹

Kulak, içinde bulunduğumuz ortamda oluşan ses dalgalarını toplayan, oluşan uyarıları kortikal merkezlere nakleden, işitme ve dengeden sorumlu organdır.

Kulak anatomik olarak dış kulak (auris externa), orta kulak (auris media), iç kulak (auris interna) olarak üç kısma ayrılır [1,2].

1. Dış Kulak (Auris Externa): Sesi toplayarak orta kulağa nakleder. Kulak kepçesi (auricula) ve dış kulak yolu (meatus acusticus externus) olarak iki kısımda incelenir. Auricula, başın yan tarafında yer alır ve ses titreşimlerinin toplanmasını sağlar. Şekli ve büyüklüğü kişiden kişiye göre değişiklik gösterir. Kulak kepçesinin alt ucunda yer alan ve içinde kıkırdak doku bulunmayan yumuşak yapıya kulak memesi (lobulus auriculae) denir. Dış kulak yolu, kulak kepçesinin ortasında bulunan çukurdan (concha auricularis) kulak zarına (membrana tympani) kadar devam eder ve S harfi şeklinde kıvrımlı bir yapıdadır. Dış kulak yolunda gll. ceruminosae olarak adlandırılan bezler yer alır. Bu bezlerin salgısı ve ölü epitel hücrelerin karışımından oluşan cerumen (kulak kiri) meydana gelir. Dış kulak yolunun dış 1/3'ü kıkırdaktan, iç 2/3'ü ise kemikten oluşur [3,4].

2. Orta Kulak (Auris Media): Titreşimlerin kulak zarından iç kulağa iletilmesinde görevlidir [5]. Temporal kemik içerisinde yer alır. Kulak zarı (timpan zarı) ile dış kulaktan ayrılır. Timpan boşluğu (cavitas tympani), östaki borusu (tuba auditiva) ile yutak'a (pharynx) bağlıdır. Bu yüzden hava ile doludur ve içinde kulak kemikçikleri yer alır. Orta kulağın altı duvarı vardır.

1. Üst duvarı (paries tegmentalis): Kafatası boşluğu ile komşudur. Orta kulak iltihaplarının kafa boşluğuna yayılmasına olanak sağlayabilir. Tegmen tympani bu duvarı oluşturmaktadır. Bu duvar incedir. İnce olması iltihapların yayılmasına zemin hazırlayabilir.

¹ Doç. Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi AD., gokce.bagciuzun@ozal.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-4992-6915

pıları etkiler. Kulağın çeşitli gelişimsel anomalileri, genellikle viral enfeksiyonlar, yenidoğan maruziyetleri veya gürültünün neden olduğu genetik ve/veya çevresel faktörlerden kaynaklanabilir [11].

Kulak zarı perforasyonu, kulak zarında dış kulak yolu ile orta kulak arasında bir bağlantıya yol açan bir yırtılma olduğu zamandır. Bu, enfeksiyon, travma veya ani otalji, kulak akıntısı, kulak çınlaması ve baş dönmesine yol açan basınçtaki hızlı değişikliklerden kaynaklanabilir. Çoğu perforasyon komplikasyon olmadan kendiliğinden düzelir; Bununla birlikte, bazıları kronikleşebilir ve işitme kaybı, kronik orta kulak iltihabı, kolesteatom ve mastoidit gibi komplikasyonlara yol açabilir [12].

Cerrahi Hususlar: Orta kulak cerrahisi, kulak zarı, kemikçikler ve iç kulak arasındaki anatomik ilişkiler hakkında kapsamlı bilgi gerektirir. Küçük anatomik boşluk ve anatomik anormallikler cerrahi prosedürleri daha da zorlaştırır. Ek olarak, kemikçikleri çevreleyen sinirlere ve kan damarlarına dikkat edilmelidir. Korda timpani siniri malleus ile yakından ilişkilidir ve genellikle ameliyat sırasında yaralanır. Fasiyal sinir, orta kulağın arka duvarında bulunur ve temporal kemiğin içinde uzanır. Osiküloplasti ve stapes cerrahisi de dâhil olmak üzere cerrahi prosedürlerin dikkate alınmasını gerektirir [5].

KAYNAKLAR

1. Arıncı K., Elhan A. Anatomi. Ankara: Güneş Kitapevi; 2006.
2. Szymanski A, Geiger Z. Anatomy, Head and Neck, Ear. StatPearls, Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2024.
3. Mehmet Yıldırım. Resimli Sistemati Anatomi. 2. Baskı. 2014.
4. Yalçın Günel. Temel Fizyoloji. 2. baskı. İstanbul: İstanbul Tıp Kitapevleri; 2022.
5. George T, Bordoni B. Anatomy, Head and Neck, Ear Ossicles. StatPearls, Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2024.
6. Yasin Arifoğlu. Her Yönüyle Anatomi. 2. Baskı. İstanbul Tıp Kitapevleri; 2019.
7. Rouviere H. Anatomia Humana Descriptiva Y Topográfica, Tomo II. Apar Urin Séptima Edicion Francesa Revisada Por Cord G 4a Edicion Esp Casa Editor Bailly-Bailliere SA Madr 1956:387–409.
8. Sánchez López de Nava A, Lasrado S. Physiology, Ear. StatPearls, Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2024.
9. Fahri Dere. Atlaslı Nöoanatom, Fonksiyonel Nöroloji, Adana: Nobel Tıp Kitapevleri; 2012, p. 399.
10. Doğan Taner. Fonksiyonel Nöroanatom. 14th ed., Ankara: Oddü Geliştirme Vakfı Yayıncılık ve İletişim A.Ş. Yayınları; n.d., p. 206.
11. Helwany M, Arbor TC, Tadi P. Embryology, Ear. StatPearls, Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2024.
12. Dolhi N, Weimer AD. Tympanic Membrane Perforation. StatPearls, Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2024.